Pán Ježíš se narodil, tak veliké světlo v povětří se ukázalo, že se zdálo, jako by noc v den se obrátila,[h] a co ještě víceji jest, vinice engadské, které dvě míle od Betléma leží a v ten čas ty nejlepší vínohrady v celé Svaté zemi byly, začaly v tu noc kvísti a zralý hrozny za tu jedinkou noc míti,[i] skrze což Otec nebeský chtěl dokázati, že již ty tmy nepovědomosti božské pominuly a světlo pravé víry vzešlo, skrze které napotom duše lidské ctnostmi svatými budou kvísti a líbezné ovotce dobrých skutkův budou nositi.

Podobně jak pro ty divy a zázraky všickni lidé na světě velice se radovali, tak zatvrzení hříšníci a pekelní ďáblové nad tím velice se rmoutili a toho se lekali. Neb netoliko té noci, v které Kristus Pán se narodil, ale i ten celý nasledující den téměř po všech krajinách světa ďáblové, kteří buď v modlách pohanských seděli, neb v posedlých lidech přebývali, začali přenáramně křičeti a řváti nejináče, než jako by se jim bylo nětco nejhoršího přihodilo;[k] kteréžto řvaní a křik tak hrozný a strašlivý byl, že se ho všickni lidé děsit museli. Když pak se těch ďáblů, kteří v modlách pohanských přebývali a za bohy ctěni byli, doptávali, co by za příčinu toho naříkání bylo, někteří oněměli a žádné odpovědi dáti nechtěli, jiní pak se přiznávali, že narodilo se židovské dítě, které je převelice trápí a všecknu moc jim odnímá. Paměti jest hodné, co o tom pohanský Cicero vypisuje: že za jeho času (on pak několik málo lét před narozením Páně živ byl) ta nejslavnější modla pohanského boha jménem Apollo, která v městě Delffis od celého světa u veliké uctivosti byla, žádné odpovědi dávat nechtěla, předtím pak všemu lidu odpovědi na všeckno dávala, byť třebas na nejtajnější věci jí se doptávali. To veliký div způsobilo, a obvzláštně při učených lidech, kteří přemejšleli, co se tomu jejich bohu přihodilo, že více nic nechce mluviti. Když pak na pohanských kněžích na příčinu toho se doptávali, říkávali, že moc toho místa pro starožitnost jest zmizela. Mohl se někdo domnívat, praví Cicero, že oni rozpráví o vínu neb rybách, které starožitností svou moc a sílu tratí. Byl pak císař Augustus obvzláštní milovník boha, jenž se Apollo jménoval, kterému také velikou poctu a poklonu činil, jemuž velmi nákladný chrám na svém paláce vystavěl; protož za to měl, že slavnou obětí pohnout s ním bude moci, aby mu příčinu zjevil, pro kterou nechce více žádné odpovědi dávati, protož rozkázal veliké množství volů, krav, ovec, skopců, telat zabíti, které té modle obětí zápalnou obětoval. Když tehdy císař v svém slavném oděvu dosti dlouho před tou modlou na kolenách klečel a toho pohanského boha poníženě žádal, aby mu odpověd dal, tu začala modla velmi smutným a truchlivým hlasem latinským jazykem takto mluviti: *Me puer Hebræus, divos Deus ipse gubernans, cedere sede jubet tristemque redire sub orcum, ergo dehinc aris tacitus discedito nostris*; to jest: jedno židovské dítě, které jest Bůh nejmocnější a svaté v nebi řídí a spravuje, poroučí mi z toho místa pryč jíti a do horoucí pekelné propasti se odebrati, protož nechtěj více mě zde ctíti, neb napotom žádné odpovědi ode mě míti nebudeš. Na tu odpověd tak žalostnou císař se vším lidem velmi se zarmoutil, a když